

15
Փարս

ՉՈՐԱԹԵՐԹ

15
Փարս

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 40 լույս և գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ. գաւառացիները տարուրեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժանորդք ալ կը հրապարակուին:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ համակ պէտք ե ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ռիգա փաշա խան Թ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ չը տրուիր: Ծանուցման տողը մեկ անգամիս համար 3 դրուշ է: Եւսկի անգամիս համար տակաւորութիւն կը լլայ:

ՆԵՐՔԻՆ

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս
ԴԱՀԻՐԻ

Յուլիս 23 թուով զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գահիրէի մէջ Նոյն միջոցին խաղաղութիւն տիրած էր: Ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու: Բայց 80 հազար հոգի անպատուար և առանց սնունդի մնացած են: Երկրին մէջ մեծ արհաւիրք կը տիրէ:

23 յուլիս

Յուլիս 23 հետզհետէ կը սաստկանայ: Շատ եւրոպացիներու սպաննալիք եղաւ և մինչև իսկ ծեծուեցան անոնք: Սակայն ծանր դէպք մը չպատահեցաւ:

Գահիրէի պատերազմական ժողովին մէկ օրոշումը մահուամբ պատժել կը հրամայէ ամեն անոնք որոնք եւրոպացւոց վրայ կը յարձակին, ի միասին առնելով անգղիացիներն ալ:

Գահիրէի իտալական հիւպատոս կը լրիւ կոմսը որ քաջասիրտ անձ մ'է, իտալիա մեկնեցաւ:

ՍՈՒԼԻՇԻ ԶՐԱՆՅԲԸ ԵՒ ՓՕՐ-ՍԱԻՏ

Թանի թղթակիցը Լոնտրայէն յուլիս 22 թուով հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ:

Տէյլի-Նիւսի փոր-Սաիտի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ փոր-Սաիտէն իսմայիլ բաւական նաւեր ղրկեր են, հոն ապառաժող գերմանացիներն, իտալացիները և գաղղիացիները որոնք ներսէն կուգան, ընդունելու համար: Բոլոր եւրոպացիք Գահիրէէն մեկնեցան: Հատ ընտանիքներ քաղաքէն դուրս երկաթուղւոյ կայարանէն կառավարմամբ նստան, վտարն զի Գահիրէի կայարանը ամբողջ լըցուելով, սպառնական կերպարան մ'ստացած էր:

Փոր-Սաիտի հիւպատոսները երէկ ժողով մ'ընելով, Աւստրիոյ հիւպատոսին առաջարկութեամբ որոշեցին իրենց տէրութիւններէն քսան և հինգական հոգի խնդրել հիւպատոսարանները պաշտպանելու համար: Նոյնպէս որոշեցին նաև հանգիստը գտնուող նաւերու ծովակալներուն հարցնել թէ ներքին խղափփութեան մը ատեն ինչ միջոց ձեռք պիտի առնուն եւրոպացի ժողովուրդը պաշտպանելու համար:

Փոր-Սաիտէն վեց փարսախ հեռի գաղտնական զօրքերը խել մ'ամբողջիւններ շինեցին և գնդապետ մը ստիպեց կառավարելը որ մարտաւար հասութիւն արկղը կ'ուրտէ: Նոյնը ընել կուգէր նաև փոր-Սաիտի փարոսի հասութիւն անտուկին, սակայն պահպանը որ անգղիացի էր, գիմադրեց և սնտուկը անգղիական շոգենաւ մը ղրկեց:

24 յուլիս

Ստանտարի փոր-Սաիտի թղթակիցը Պ. Լէսէփսը տեսաւ երէկ. սա կարծիք յայտնեց թէ անգղիական շարժումն արդարացի էր: Սակայն խորհուրդ տուաւ որ եգիպտոսը գրաւելու կամ Արապիի վրայ քալելու փորձ չը փորձուի: Պ. Լէսէփս կը կարծէ թէ Արապիի բանակը ցիրուցան ըլլալով ինքնին պիտի վերջանայ:

Լոնտրայի նախարարութեան մէջ կարծիք կայ թէ տէրութիւնը յեգիպտոս միջամտելու պաշտօն մը չպիտի տան, և կըսուի թէ Գաղղիա և իտալիա անգղիական գործողութեանց մասնակցելու կը վտարնին, ի բաց առեալ Սուէի չի պաշտպանութեան և քանի մը ռազմագիտական կէտերու գրաւման գործողութիւնը:

Ինը անգղիական ջորով Սուէի մը տան: Աղէնքուր և Օրքոնզրահաւորներն ալ փոր-Սաիտ գացին:

Աղէնքանդիւր զորոյց եաւ թէ գաղղիական զօրքերը փոր-Սաիտ ելեր են: Բայց այս լուրը չը հաստատուեցաւ: Որովհետև Աղէնքանդիւր փոր-Սաիտի միացնող հեռագրական գիծը խզուած է:

Փրթի վար լրագիրը փոր-Սաիտէն յուլիս 22 թուով հետեւեալ տեղեկութիւնները կընդունի:

Սուէի չի ջրանցքը և փոր-Սաիտ վտանգաւոր կացութեան մը մէջ կ'երևին: Չըրանցքին մէջ պատերազմական նաւ չը կայ բացի փորթիկ թագաւորական շոգենաւէ մը: Արապի իղթատար նաւերու անցքը արգիլելու կատարեալ դիւրութիւն ունի և սինչ կարող չէ արգելու զայն: Փոր-Սաիտ մէջ տասներկու հազար եւրոպացի կայ, ի միասին հաշուելով չորս հազար գաղթականներ որոց շատը կին և տղայ են: Քաղաքէն վեց փարսախ հեռի Գընիլ լերդին մէջ եօթը հազար արապ և 23 հալար մուսթահիլը

և քանի մը հարիւր զինուոր կայ դաշտային թնդանթներով ընդ հրամանատարութեամբ Մահմուտ Սամիի: Մուսթահիլները Արապիի մարդիկն են: Ասոնք մէկ ու կէս ժամու մէջ փոր-Սաիտ կառող են երթալ: Ապստամբութեան մը ատեն պատերազմական նաւերը բնաօգնութիւն կարող չեն ընել: և անգղիացի ժողովուրդը շատ գէշ զինեալ ըլլալով, բնիկներուն չը կրնար յաղթել: Քաղաքն ամբողջ բնիկներու ձեռքն է որոնք կողոպտելու համար մէկ առիթի կսպասեն:

ՓՕՐ-ՍԱԻՏԷՆ ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմէն չորս կրօնաւոր և չորս գլխութեան քոյրեր երէկ իսմայիլա եկան զորոնք Պէտուինները գտած և հսկողութեան ներքե Արապիի կողմանէ Պ. Լէսէփսի ղրկուած էին:

Գահիրէէն լուր կուտան թէ Արապիի բանակը հետզհետէ կը նուազի, մաս մը դաւալիքներ շատնալով, մաս մ'ալ ուտեստ չկարենալով գտնել:

Ներքոսի աճուած երկրին ներսերը վիւնւորական գործողութիւնները անկարելիութեան պիտի մատնէ: Բայց Արաբացի ջրանցքին վրայ ընելիք յարձակումն ալ գլխարկութեանց պիտի ենթարկէ:

Առ այժմ ջրանցքին նաւարկութիւնն ապահով է:

Փոր-Սաիտէն զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Արապի խոստացեր է ջրանցքին բնաւ չը դաշիլ: անուշ ջրի ճամբայները խանգարուած չեն:

Թէթիս Սուէի չի գտնուի:

Շէրիֆ փաշա որ փոր-Սաիտ կը գլխունի, կը հաւատարմէ թէ երկու հազար եւրոպացի զինուոր Արապիի վրայ քալելով կարող են ապստամբները ցիրուցան ընել: Սակայն Նեղոս յորդեւուն պէս այս շարունակ անկարելի պիտի ըլլայ:

Փոր-Սաիտ ալ պարպուեցաւ: Փոր-Սաիտի մէջ 17 պատերազմական նաւ կայ որոց հինգը անգղիական և հինգը գաղղիական են:

Գահիրէի մէջ դուժարեալ ընդհանուր ժողովոյ տեղեկագիրը զոր 270 երևելիք ստորագրած են, Բ. Դուռը հասեր է:

Քիւրտիստանի անգղիական նախորդ հիւպատոս Թրօթըրը հաղարապետը մայրաքաղաքիս անգղիական դեսպանատան զինուորական կցորդ անուանեցաւ:

— Օսմանեան դորաց հետ հինգ հատ ալ պատերազմական նաւ պիտի ղրկուի Եգիպտոս . յետոյ ուրիշներ ալ պիտի ղրկուին :

— Վիեննայի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Պուլղարիոյ իշխանը Սերվիոյ թագուհւոյն կրտսեր քրոջ՝ Նաթալիի նշանուեր է :

— Յուլիս 24 երկուշաբթի օր Սըր Ալիսըն 600 հոգիով և երկու թնդանօթով վաթըւորը Հիլի աիւրեր է , որ Աղէքսանդրիայէն 10 փորսախ հեռի կարևոր գիրք մ'է , 'րապիի բանակատեղիէն հինգ մղոն հեռի : Գործողութեան միջոցին Արաբաց և Անգղիացւոց մէջ քանի մը հրացան պարպուեր են . սակայն թըշնամին յիշեալ տեղը գրաւելու ատեն զօրաւոր ընդդիմութիւն մը չէ ըրեր :

— Արապիի բանակը Բաֆր-Տաուրի մէջ 30,000 հոգիի հասեր է :

— Գահիրէի մէջ 200 եւրոպացի ջարդուեր են : 55 եւրոպացի ալ կալիուպի , 22 թանթաի և Տամանհուրի մէջ ջարդուեր են : Մարդ չէ ազատեր :

— Անգղիացիք Արապիի գլուխը բերողին 5000 անգղիական ոսկի խոստացեր են :

— Երևազի պալատան չըջակայքը ձեռնադր անուն ընդարձակ զօրանոց մը շինուել սկսած է , որուն համար 50000 ոսկի ծախք պիտի ըլլայ . և երկու փոքր շոգենաւ վերին վոսփորի տարական ափունքէն քար կրող նաւակներ քաշելու յատկացուեր են :

— Կիպրոսի մէջ 230,000 այծ կը գըտնուի , որոնց 180,000ը անտառաց մէջ կտայրին : արդ այժ մը մէկ օրուան մէջ հարիւրաւոր տունկեր կրնայ փճացնել . եթէ անգղիական կառավարութիւնը այս մասին միջոց մը չխորհի Կիպրոսի գեղեցիկ անտառները հետզհետէ պիտի անհետանան :

Կիպրոսի մէջ առ այժմ 5000 եգիպտացի զաղթականներ կան , որոնց 2000ը Լարնաքա և մնացածը Լիմասօլ բնակութիւն հաստատած են : Ամեն պատրաստութիւններ կը տեսնուին հիւանդանոցներ շինելու համար , որպէս զի Եգիպտոսի մէջ գործող անդղիական բռնակին վիրաւորեալները հոն փոխադրուին :

— Ճերիտէ կըսէ թէ Տրոյիոյ հնուութիւնները խուղարկող տաքթէօր Շիլլման , գտած հնութեանց կէտը ըստ պայմանագրութեան փոխանակ Տաճկաստանի յանձնելու , Եւրոպա կը փախցնէ եղեր . Բ. Դուռը այս բանը լսելով Համաի պէյը ղրկեր է տէրութեան վերաբերեալ հնութիւնները զրաւելու համար : Համաի պէյ իրէկ շատ մը հնութիւններ Պօլիս ղրկելով , կայսերական թանգարանը զրուեր են :

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

ԻՄ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

27.

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Շաբ. տե'ս թիւ 1074)

Վանքի, Հիւանդանոցի կտակաց և ո'ր և է կալուածական խնդրոց քննութեանն

յատկացեալ կալուածոց Դիւան մ'ունինք , բայց շատ տարօրինակ բան մ'եղած կըլայ եթէ հարցնենք թէ ո'ւր է կալուածոց դիւանի աշխատութեան արդիւնքը :

Վանքիից վիճակը մեր ամենուս յայտնի է , թողո՞ւմք մէկ քանի մեծ վանքերն յորս շապլութիւնք , յուր տնտեսութիւնք և ուրեք ուրեք յափշտակութիւնք կը վիտան , որոց հաշիւներն ոչ տեսեր եմք և ոչ տեսնելիք ունինք , օսմանեան Հայաստանի մէջ 120 է աւելի , այո՛ հարկւր քսանէ աւելի վանքեր ունինք , յորն առտուն կանուխ ելնողը վանահայր կը դառնայ , ամեն բան այդ մարդոց խղճին և գթութեանը յանձնած եմք , ինչ որ կամի կրնայ ընել . զի ոչ հարցընող կայ ոչ փնտռող , եթէ պատահի որ հարցում մ'ողողուի վարչութեան կողմանէ , շատ շատ , պատասխան մը պիտի գայ որ վանքը խղճ է , հասոյթ չունի , պողի չհաւաքուիր , ուխտաւոր չգար և կամ այս ինչ քուրդ աւաղակապտն եկաւ , կողպտեց տարաւ : Իրա՞ւ , այնպէ՞ս է , թէ ոչ վանահայրը կամ վանականը սուտ կը խօսին , թէ ո'ւր մսխուեր է արդիւնքն , դուռներն ինչ են եղեր , ո'րքան աւելցեր , ո'րքան պակսեր են . խոտը , ցորենը , գարին ինչ եղեր են . թէ եկեղեցական անօթներն , սպաններն և այլ գոյքերն ինչ էին տակից առաջ , ինչ աւելցեր , ինչ պակսեր են , թէ ինչ չո՞ւ պակսեր են . ասոնց վրայ հսկող մարմին ունինք , որք լիազօր իշխանութիւն ունենային և անձամբ երթային քննէին , և արդիւնքը տեղեկագրէին . խարխլած փլածներն եթէ նորոգութիւն կը վերցնեն՝ նորոգուէին , և անոնք որ լաւ պայմանի մէջ կը գտնուին , հոգ տարուէր որպէս զի այդ վանքեր իրենց կոչման պատասխանէին արդեամբ . և հոգեւրոյս հիմնադրաց սուրբ նպատակն իրապէս գործադրուէր :

Մեք զմեզ բաղդաւոր պէտք է համարեմք որ մեր երջանկայիշատակ նախնիք ժամանակաւ դուրեր առաջ կառուցեր են այդ պատմական և պատուական հոյակապ շէնքեր , նոցա տեղ եթէ մեք ըլլայինք , դոյա հարկուէն մէկը չպիտի կրնայինք կռուցանել , և ճիշդ այս պատճառաւ լըցաւիմք կը մորհորմք , որ մեք ոչ կրնանք շինել և ոչ գտնուածք գոնէ պակելու իմաստութիւնն ունիմք : Հիւանդանոց մ'ունինք , մեր ամենուս գթութեան և կարեկցութեան արժանի մի շէնք յորս կը պատուարուին կը խնամուին , ազգին անկեալներն , հիւանդներն , խեղդաւորներն և որբերն , և մեր ազգասիրական զգացմանց պատիւ չի բերեր եթէ յիշեմք պատուարժան և ժրաջան խնամակալութեան վերջին յայտարարութիւնն որ կոչում կընէր մեր գթասրտութեան , հակառակ պարագայի մէջ պատասխանատուութենէ ազատելու մտօք հրաժարելու ստիպուած ըլլալը ծանուցանելով :

Չեմք գիտի , ընդհ. ժողովը չէ՞ր կրնար արդեօք Ազգ. Հիւանդանոցն այնպիսի դիրքի մէջ դնել որպէս զի մի անգամ ընդ մշտ այսպիսի յուսահատ

յայտարարութիւններ կարգաւոր դժբաղդութիւնը չունենայինք :

Դալով կտակներուն , այս մասին մեր ըսելիքը խիստ կարճ է , ոչ օրինաւոր կտակներ կըլլան ի մեզ և ոչ ըլլալու մասին հոգ կը տարուին պէտք եղած կերպով : Տաներէց քահանայներն որք մեծ դեր ունին այս պարագայիս մէջ , և Ազգ. ժողովը միջոցներ ձեռք առին որպէս զի կտակները մեր մէջ շատնան հետզհետէ և ճշգիւ իրենց նպատակին գործածուին :

Մուրաւ-Ռափայէլեան կտակ մը կար բաւական պատկառելի գումարով , ուստից ազգը մեծապէս պիտի օգտէր , բայց ո'ւր մնաց այդ խնդիր , Ազգ. ժողովը ձեռք առած միջոցներն ո'ւր յանգեցան չեմք գիտեր :

Կալուածական խնդիրներ ըսելով պէտք չէ շուտով անցնիլ . զի այս կէտը խարխուլ նաւի մը կը նմանի , ամեն կողմէն ջուր կառնէ :

Մեր Պատրիարքարանն ունի՞ արդեօք ազգային բոլոր կալուածներուն մանրամասն մէկ տուեալ , թէ այդ կալուածներն որոնց վրայ կը գտնուին , արդիւնքն ո'ւր կերթայ և եթէ մահ պատճառի վնասն ո'վ կը տուժէ :

Ընդ ժողովն այս կէտերն ուշադրութեան առած է խղճի մտօք և արժան եղած ձեռնարկութիւնն ընելով գլուխ հանած է , սօքա այնպիսի կէտեր են որոց պատասխաններն խիստ տխուր են :
(Շարունակ)

Յուլիս 8 թուով Հալէպէն մեզ գըրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Կիլիկիոյ Տ. Մկրտիչ Ս. կաթողիկոսը Հալէպի Գաղ. ժողովայ գիր մը գրելով հրաման ըրեր է որ քաղաքական և կրօնական ամեն խնդրոց համար Պատրիարքարանի հետ բնաւ յարաբերութիւն չունենան և մի միայն իրեն տեղեկագրեն հարկ եղածը տնօրինելու համար :

Ասոր վրայ Հալէպի Գաղ. ժողովը հրաժարեր և ազգային գործոց վիճակը խանգարեր է :

Եռուստիան էֆի ալանջը խօսի...

Յաւօք սրտի իմացանք թէ Ֆիլիպէի ազգային վարժարանին ուսուցիչ Արթ. Տաճատ վարդապետ փոխանակ իւր ուսուցչական պաշտօնին հետեւելու , ընդհակառակն իւր թեթեամբութեամբ բնիկ և Պօլսեցի ազգայնոց համարումը չկորենալով վայելել և գթութեան առիթ լինելով ստիպուեր է իւր պաշառէն հրաժարելով Ֆիլիպէէն մեկնելու :

Ս. Երուսաղէմի պարտուց բարձման Յանձնաժողովը յառաջիկայ շաբաթ օր վարչական խորհրդոյ հետ նիստ մը ևս պիտի ընէ ուր Երուսաղէմի հին և նոր վիճակը պատկերացնող տեղեկագրեր պիտի ներկայացուին :

Պալքէսէրի Արթ. Տ. Աղամ Թուրնեան աւագ քահանայ շաբաթ գիշեր իւր մահկանացուն կնքելով , հետեւեալ օր թաղման հանգէսը կատարուեր է :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Աղէքսանդրիա յուլիս 31

Եգիպտոսի Խոյսիլը անգղիացւոց հրա-
ման տուաւ որ Սուէի ջրանցքին պաշտ-
պանութեան համար պէտք եղած տեղե-
րը անգղիական զօրք ղենեն։

Գոհարէ 31 յուլիս

Արապի փաշա Սուէի ջրանցքին մո-
տերը բնակող Պէտրոսեան յանձնա-
րարեց որ Պ. տը Լէսէփի հնազանդին։

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանի առաջին քարտուղար
Բիշապէյ Վէզիրութեան աստիճան ըն-
դունեցաւ։

— Երէկ երեկոյ զարնուած հեռագիր
մը կըլէ թէ Գաղղիական նաւատորմին
հրաման եղած է Եգիպտոսի ջուրերէն
հեռանալու։

— Վերջին տեղեկութեանց համեմատ
երկու օրէն չորս հրետանի թնդանօթ
պիտի ղրկուի Եգիպտոս։ Թնդանօթնե-
րը փոխադրող շոգենաւը Սելանիկէն 5
գունդ և քօտորայէն 3 գունդ զօրք առ-
նելով, զրահաւորի մը հետ Աղէքսանդ-
րի տարի երթալ։

Տերվիլ փաշայի հրամանատարութիւնը
գրեթէ վաւերացեալ է։ սպայակոյտէն
5 ֆէրիք և 2 լիվա փաշաներ Եգիպտոս
մեկնելու կը պատրաստուին։

— Երէկ երեկոյ Բ. Դուռը պատաս-
խանց Անգղիոյ այն հարցման թէ Ար-
պի փաշա ապստամբ է թէ ոչ։ Բ. Դը-

րան պատասխանը բացարձակ կերպով
չորոշեր այդ երկու առարկութեանց մին-
սակայն կը յայտարարէ թէ օսմանեան
զւրքը Եգիպտոս ոտք կոխելուն պէս
այս մասին պէտք եղած յայտարարու-
թիւնը պիտի ընէ։

— Ռուսիոյ գործակատարը երէկ Բ.
Դուռը երթալով, արտաքին գործոց
պաշտօնէին հետ երկարօրէն տեսակցե-
ցաւ։ Գործակատարը այսօր կամ վաղը
Դեսպանատնովին ներկայանալով բա-
ցատրութիւն պիտի տայ թէ ինչո՞ւ հա-
մար իւր կառավարութիւնը չուզեր Դես-
պանատնովոյ մասնակցել։

— Ռուսիոյ արուեստի տուգանաց վը-
ճարումը ինչպէս ժամանակաւ ծանու-
ցած ենք, գալ տարուրէն պիտի սկսի
տուգանաց իբր հասոյթ ցուցուած փո-
խարինութիւնը այս տարուան համար
գրաւի դնելով, գանձուց պաշտօնեայն,
կը ջանայ փոխառութիւն մը կնքել Ե-
գիպտոս ղրկելիք զօրք ծախքը հայ-
թայթելու համար։

— Գոհարէէն զարնուած հեռագիր
մը 50,000 գաղթականաց Գոհարէ հաս-
նիլը կը ծանուցանէ, ասոնք անօթի եւ
մեղի ըլլալով վերջին աստիճան գոյա-
դութեան մէջ կը գտնուին եղեր։

— Նէօլոյոսի մասնաւոր տեղեկու-
թեանց համեմատ այսօր 8 գունդ զօրք
երկու վաշտ հեծեալ և 12 թնդանօթ
Եգիպտոս պիտի ղրկուին։ 10 օրուան
մէջ ընդամենը 40,000 զօրք պիտի եր-
թայ Տերվիլ փաշայի հրամանին ներքեւ,

որուն պիտի ղինակցին Արիֆ, Օսման,
Բէճէպ, Սալիմ և Նուրի փաշաները։ Բա-
նակը երկու զօրքաւոր պիտի բաժնը-
ուի։

ՔԱՅ ԱՂՋԻԿ ՄԸ

Իբր 60 տարի առաջ Գաղղիոյ մէջ քա-
ղաք մը հրդեհ ելաւ տունէ մը որ աղը-
կանց համար գիշերօթիկ դպրոց էր։
Կրօնէն այնպէս արագ պաշարեց տունը
և այնպէս օտարիկ էր, որ աղըկունք
դժուարաւ փախան դուրս, բայց և այն-
պէս յանկարծ լսուեցաւ բազմութեան
մէջ թէ, «Աղըիկ մը մնացած է տան մէջ»։
Բազմութեանն ոչ ոք կը համարձակէր
փնտել բոցերուն մէջէն դուրս հանել աղ-
ըիկը։ Բայց քաջ աղըիկ մը գոչեց, «Ես
պիտի ազատեմ զանի», և իսկոյն վաղեց
տան մէջ, և յաջողեցաւ աղատել աղըի-
կը։ Քանի մ'օր ետքը թագաւորը լսելով
այս աղըիկան քաջութեան գործը, ոսկի
միտալ մը ղրկեց անոր։ Գաղղիոյ բանա-
կէն հարկւրապետ մը որ ականատես ե-
ղած էր աղըիկան քաջութեանը, ծանօթա-
ցաւ անոր, և յետոյ ամուսնացաւ անոր
հետ։ Այս հարկւրապետն էր Մաք-Մահոն
որ յետոյ եղաւ Գաղղիոյ Հասարակա-
պետութեան նախագահ, և աղըիկն էր
անոր կինը։

Ինչպէս քաջ աղայք, նոյնպէս քաջ աղ-
ըիկունք կան աշխարհիս վրայ։ Տուր պա-
տեհութիւն կանանց, և պիտի ըլլան
այնպէս քաջասիրտ, ինչպէս կրնայ ըլլալ
այր մը։ (Աւետարներ)

լութեամբ կընդունիմ, պատասխանեց Բօլան։

— Ահա այս ծառայութիւնն ընել կուզէի ձեզ։

Բօլան ձեռքն անոր երկնցուց։

— Շնորհակալ եմ, ըսաւ նա։

Անգղիացին յարգանաց ի նշան խոնարհեցաւ։

— Հիմա որ ձեր ուղիւղալը յայտնեցիք ինձ, տա-
կաւին վկայ չընտրուած, վայելուէ է կարծեմ որ դուք
ալ իմ ուղիւղալ գիտեաք։

— Ինչպէս կամիք։

— Իմ անունս է Լուի տը Մօնթըրլը։ Պօնաբարթ
զօրապետին թիկնապահն եմ։

— Պօնաբարթ զօրապետին թիկնապահն, շատ
ուրախ եմ։

— Ասկէ կընաք հասկնալ թէ ինչո՞ւ համար այնքան
ջերմ կերպով պաշտպանեցի իմ զօրապետս։

— Ոչ, այնքան ջերմութիւնն հոգ չէ։ միայն ըսկա-
ւառակը...

— Այո գիտեմ, գործը սկաւառակէն բացուեցաւ։
սակայն ինչ կարող էի ընել։ սկաւառակը ձեռքս էր։
չգիտէի թէ ինչ ընեմ։ ուստի զայն Պ. Պարթօլի երեսին
նետեցի։ սակայն հաւատացէք որ ակամայ նետեցի։

— Անոր ալ այսպէս պիտի ըսէք։

— Օհ, այդ մասին ապահով եղիք։ ձեզի միայն
կըսեմ ձեր խիղճն հանգարտեցնելու համար։

— Լաւ։ ուրեմն պիտի կուռիք։

— Ատոր համար հոս մնացի։

— Եւ ինչո՞վ պիտի կուռիք։

— Ատիկա ձեզի չը վերաբերիր միւրոտ։

— Ինչո՞ւ համար ինձի չը վերաբերիր։

— Բարի եկեաք։

— Բարի տեսանք։ չէի գիտեր բնաւ որ հոս պիտի
գամ։

— Ինչո՞ւ համար։

— Ապուրիբի պատճառաւ։

Բօլան սկսաւ խնդալ։

— Ապուրիբի պատեւազմն երկու է։ մին զոր կոր-
սընցուցինք և միւսը զոր շահեցանք։

— Ձեր կորսնցուցած պատեւազմն պատճառաւ։

— Լաւ, ըսաւ Բօլան։ մարդիկ պատեւազմի դաշ-
տին վրայ իրարու հետ կը ծեծկուին, զիրար կըսպան-
նեն, զիրար բնաջինջ կընեն։ և սակայն ասիկա բնաւ
արդեւ չէ որ չէզոք հողի վրայ իրարու ձեռք սխմեն։
կը կրկնեմ ուրեմն, բարի եկեաք, մանաւանդ եթէ հա-
ճիք ինձ ըսել թէ ինչ բանի համար կուգաք։

— Շնորհակալ եմ։ բայց ամենէն առաջ կարդա-
ցէք սա թուղթը։

Եւ անգղիացին գրպանէն թուղթ մը հանեց։

— Ինչ է այս, հարցուց Բօլան։

— Անցագիրք է։

— Անցագիրք ինչ ընեմ եմ, հարցուց Բօլան։ Ես
ժամտարմա չեմ։

— Ոչ։ այլ որովհետեւ ես ծառայութիւն մը նուր-
բելու կուգամ, կարելի է որ դուք չընդունիք եթէ չը
գիտնաք ո՞վ ըլլալ։

— Ծառայութիւն։

— Այո, բայց կարդացէք։

Բօլան կորդաց։

«Գործադիր իշխանութիւնը յանուն Հասարակապե-»

Ա. Զ. Դ.
ԱՃԱՌՈՒ ՍԻՆԵՐԼԵՏ

Նորահայտ քաղաք մը, որ բնաւ չը վը-
տեցներ լաթերը, ալ ոչ ջրով ձեռն նման
կը հերմակցնէ գանձը և լուսաւորարին
աշխատութիւնը կէս առ կէս կը պակսե-
ցնէ: Դիւանար միջերանայն է (թէ Պոլսոյ
և թէ բոլոր Ասիոյ, համար Սուրէնեան
հայկական վաճառատունը Կ. Պոլիս Ա-
լաճա-Համամ Բէթենիէի պաշը թիւ
14 մեծ վաճառատունը:

Գործածելու եղանակը նշանակուած է
այսպէս յայտարարութեան մը մէջ, որմէ
գործածողաց և վաճառողաց կը տրուի:

Ա. Ա. ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ
ՆՈՐ ԱՃԱՌՈՒՄՍՈՒՆ ԵՊԱՐԵՂԻՆԱՅ ԵՒ ԵՒՐՈ-
ՊԱԿԱՆ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵՆԱՅ
Կ. Պոլիս, Ալաճա-Համամ Բէթենիէի
պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատուն:

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնու-
ին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակ-
ներն, Սիպերիոյ առաջին կարգի կա-
թագիւղ, խահուէ, շաքար, պանիր,
ձէթ, բէթրօլի կաշ, բրինձ, լուբիա,
սպարմաշէթ մսմ, օսլայ, աճառ, ձիթա-
պտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, Եւրո-
պայէն յատկապէս բերել տրուած զա-
նազան աղած ձկներ, Մալտայի, Պօր-
տոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քօնեաք
և այլն և այլն:

Գնորու չափաւորութեան և կշռոց
ճշդութեան մասին պատուարժան յաճա-
խորդք ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինին,
վստահ եմք որ ազնիւ ազգայինը այս-
դէպի հայկական վաճառատուն մը պիտի
բաշտարեն, չգիմելով օտարին. որով ի.

րենց գործնական ազգասիրութեան օ-
րինակն ընծայած պիտի լինին:

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուար-
ձաներէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարա-
րութիւնը փութով և սովորական ճշգու-
թեամբ կը կատարուին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ԳԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.
ԵՊԱՐԵՂԻՆԱՅ ԵՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառու-
թեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասա-
րակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն
եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր
պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յա-
ճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր պմենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
Ենի-Ճամիլի թիւ 26 միջերանոցէն զատնոյնպէս
Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ Գ. Ե. Հ.
Պիւրիւկեան փող. անուամբ դեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքօզիթօ) մ'ալ բացած եմք, ուր
ճրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը,
մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
ղակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախ-
ուին: Ասոնցմէ զատ, ամեն ատեն գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ
քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի,
ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:

Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով,
աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաս-
տուին: Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վեր-
նայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ու-
րոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժիշկի հետ խորհրդակցել ուղղող անձինք, մեր
դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն: Նոյնպէս մինչեւ քարոք կառքով պը-
տրտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն
ծանօթ եղող հոշակաւոր ատպմաքոյթ Գ. Կրէ-

կուար շաճի եւ ճորա եղբարք եւս, մեր դե-
ղարանին վրայ մեր կողմանէ իրենց վարձուած
սենեկին մէջ ամեն օր կը գտնուին:

Դարձեալ հոշակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթի.
Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբը ա-
մենուն ծանօթ եղած է, ամեն կիրակի օր
ժամը 4 էն մինչեւ 8 իրեն ներկայացող հի-
ւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու:
Հարձեալ միւս օրերն ալ առաւօտեան ժամը
5էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յար-
գոյ հասարակութեան իմաց կուտանք:

ԿԼՈՒԱՌ
(ՀԱՅԵՐԵՒՐՈՒՄԻ ԵՒ ԵՄԷԼԻՆԻ)
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ԱՌՈՏԻ ԵՒ ՍԻՅԱՐԻ
109. ԿԱԼԱՌԱ ՍԱՆՏԵԿԱԼԱՐ ՓՈՂՈՑ 109

Սոյն գործարանին մէջ մեծ խնամով կը
պատրաստուին Նէնիճէի ընտիր բերքերէն ա-
մեն տեսակ ազնիւ ծխախոտ եւ հոտաւէտ սի-
կար, որոնց ստուգութեան կրնան փորձով վը-
կայել ամեն ճաշակի տէր ծխողներ եւ հաս-
տատել թէ մեր հոշակաւոր գործարանին իրա-
ւաբար պրծանացեալ է իւր նոր անուանակո-
չութեան այն է «Կլուառ», վասն զի իւր նը-
մանեաց մէջ մրցմամբ յաղթանակած եւ
«Կլառ» ստացած է:

Թէ գաւառներէն եւ թէ օտար երկիրնե-
րէն արուած հրամաններն ինչ քանակութեամբ
որ ըլլայ, փութանակի եւ ճշգիւ կը գոր-
ծադրուին:

Գիներն խիստ չափաւոր են:
Մասնաւորապէս Եւրոպայ շրկուելիք ապ-
րանք ազատ են Պանթօլի տուրքէն ըստ մաք-
սային օրինաց:

Մեծ վաճառատունն ի Կալաթա, Պանթը-
ճըլար փողոց թիւ 109:

Մասնաճիւղ Պօլիս Պալադ-բաշար թիւ 165:
ՏԵՄԻՐ-ԲԱՐՈՒԼԵԱՆ ԵՂԱՐԱ

ՏԵՐ-ԻՄԲԱԳԻՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ
Բիգա փաշա խաւի թիւ 14

տութեան արտօնութիւն կուտայ Սըր ճօն Թանլէյի
Գաղղիոյ բոլոր երկիրները ազատաբար պտըտելու և ի
հարկին անոր օգնելու և պաշտպանելու »:

(Ստորագրութիւն Ֆուշէ)

— Ինչ մը վառն ալ կարգացէք:

«Սըր ճօն Թանլէյն իբրեւ մարդասէր մի անձ և բա-
րեկամ ազատութեան կը յանձնարարեմ ուս որ անկ է:

(Ստորագրութիւն Պարրաս) »

— Կարգացի՞ք:

— Այո կարգացի. յետոյ:

— Յետոյ . . . հայրս՝ Թանլէյ միւրտը Պ. Պարրա-
սի շատ բարեք ըրած ըլլալով, Պ. Պարրաս թոյլ կուտայ
ինձ որ ազատաբար Գաղղիա պտըտիմ, և ես Գաղղիա
պտըտելուս շատ գոհ եմ. շատ կը շնորհակալմ:

— Այո կը յիշեմ Սըր ճօն. օգնանին վրայ ըսիք
տրդէն:

— Այո ճշմարիտ է. ըսի նաև թէ գաղղիա-
ցիները շատ կը սիրէի:

Բօլան խոնարհեցաւ:

— Մոնաւանդ Պօնաբարդ զօրապետը, աւելցուց
Սըր ճօն:

— Պօնաբարդ զօրապետը իրաւ շատ կը սիրէք:

— Անոր վրայ կսքանչանամ. վասն զի մեծ, շատ մեծ
մարդ մ'է:

— Ահ, շատ կը ցաւիմ որ անգղիացի մ'անոր երե-
սին այսպիսի բան մ'ըսած չէ:

— Եթէ հոս ըլլար ես ալ չպիտի ըսէի:

— Ինչո՞ւ համար:

— Վասն զի չեմ ուզեր որ անիկա կարծէ թէ ես

իրեն հաճոյք մը պատճառելու համար կըսեմ. այլ կը-
սեմ, վասն զի իմ կարծիքս է:

— Ատոր չեմ տարակուսիր, ըսաւ Բօլան որ չէր
գիտեր թէ անգղիացին ինչ ըսել կուզէր, և որ անցա-
գրէն հասկնալով իրեն ալ փափաքած բանը, զգոյշ
կը վարուէր:

— Եւ երբ տեսայ, շարունակեց անգղիացին, որ
դուք Պօնաբարդ զօրապետի կողմը կը բռնէիք, շատ
ախորժեցայ:

— Իրաւ:

— Մեծ հաճոյք զգացի, ըսաւ անգղիացին հաս-
տատական նշանով:

— Աւելի աղէկ:

— Բայց երբ Պ. Ալֆրէտ տը Պարթօլի գլխուն ըս-
կաւառակ մը նետեցիք, շատ ցաւեցայ:

— Իրաւ, միւրտ և ինչո՞ւ:

— Վասն զի Անգղիոյ մէջ ազնուական մը ուրիշ
ազնուականի մը գլխուն սկաւառակ չը նետեր:

— Ահ, միւրտ, ըսաւ Բօլան ոտք ելնելով և յօն-
քերը պուտելով, արդեօք ինձի դաս տալու եկտք հոս:

— Ոչ, այլ ձեզի հարցնելու համար թէ վկայ գտ-
նելու մասին դժուարութիւն ունի՞ք:

— Ճշմարիտ Սըր ճօն, չիտակը կը խոստովանիմ
ձեզ. երբ դուք դրան զարկիք, ինքնիրենս կը մտածէի
թէ ուրկէ պիտի կարենամ այսպիսի ծաւայութիւն մը
խնդրել:

— Եթէ կուզէք, ես վկայ կը լինիմ ձեզ, ըսաւ
անգղիացին:

— Տէր ողորմեա, կընդունիմ, և շնորհակա-